Enviromagazín 6/2012

OBSAH

4 XVIII. ročník stretnutia seniorov štátnej ochrany prírody na Slovensku
5 Inšpirácie z južných Čiech
6 Voda je život, chráňme si ju!
9 Cesta vpred: inkluzívna zelená ekonomika
10 Rio+20 – na ceste k budúcnosti, ktorú chceme
12 Rio+20 – dôraz na limity globálnej environmentálnej politiky
14 Štyri desaťročia ochrany kultúrneho a prírodného dedičstva ľudstva
18 Na svete je nové Ekocentrum, volá sa Poľana
20 Iniciatívy OECD v oblasti environmentálnych indikátorov a indikátorov zeleného rastu
22 Týždeň stromov v Banskej Bystrici
24 Prežije gaštan jedlý na Slovensku?
25 Modranské oskoruše pritiahli pozornosť európskej odbornej verejnosti
26 Keď starý peň nie je len „rušivý neporiadok“
28 20 rokov implementácie trvalo udržateľného rozvoja na Slovensku
30 20 rokov Slovenskej ekologickej spoločnosti
32 Historické základy environmentalizmu a environmentálneho práva (LI)
34 Starostlivosť o kvalitu vody v AquaCity Poprad
35 Ekológia v objektíve

Na obálke: Zima v Nízkych Tatrách (foto: Karol Demuth)

Enviromagazín – odborno-náučný časopis o životnom prostredí, XVII. ročník, šieste číslo, december 2012, vydáva Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky a Slovenská agentúra životného prostredia, www.enviromagazin.sk. Adresa redakcie: SAŽP, Tajovského 28, P. O. Box 252, 975 90 Banská Bystrica, tel./fax: 048/4230694, e-mail: enviro@sazp.sk. Zodpovedný redaktor: Ing. Dagmar Rajčanová, redaktorka: Mgr. Alena Kostúriková, predseda redakčnej rady: RNDr. Jozef Klinda, členovia: RNDr. Zita Izakovičová, RNDr. Vlasta Jánová, Ing. Pavel Jech, prof. RNDr. Mária Kozová, CSc., Ing. Zuzana Lieskovská, Ing. Michaela Mrázová, Mgr. Pavlína Mišíková, Ing. Marta Slámková. Nakladateľ: EM DESIGN, Zvolen. Písomné objednávky prijíma redakcia. Reg. MK SR č. EV 636/08, ISSN 1335-1877. Nevyžiadané materiály redakcia nevracia.

Vytlačené na ekologickom papieri Hello. Výrobca má certifikovaný FSC, PEFC, EMS podľa medzinárodných noriem ISO 9001, 140001 a EMAS. Tieto certifikácie obsahujú rôzne environmentálne iniciatívy, napr. spoločnosť získava 30 % svojej spotreby energie z biopalív a 40 % prepravy realizuje pomocou nízko emisných prostriedkov, ako sú železnice alebo siete kanálov. Hello je plne recyklovateľný papier a môže byť použitý na získanie papierovej drviny najvyššej kvality.

Minister Peter Žiga na samite o klíme v Dohe

Za účasti ministra životného prostredia SR Petra Žigu v katarskej Dohe 5. decembra 2012 slávnostne otvorili rokovania na najvyššej úrovni 18. konferencie zmluvných strán Rámcového dohovoru o zmene klímy (UNFCCC) a 8. zasadnutia strán Kjótskeho protokolu. Slovensko na konferencii presadzovalo, podobne ako Európska únia, schválenie jediného globálneho a komplexného právne záväzného

Minister Peter Žiga s írskym ministrom životného prostredia Philom Hoganom hovorili aj o spolupráci počas írskeho predsedníctva EÚ v 1. polroku 2013

nástroja na znižovanie emisií. Ten by mal zaručiť, že na praktickom riešení problematiky zmeny klímy budú participovať všetci veľkí znečisťovatelia ovzdušia. Slovensko tiež presadzuje, aby nový systém fungoval podobne ako mechanizmus súčasného Kjótskeho protokolu.

Druhý týždeň svetovej klimatickej konferencie bol venovaný rokovaniam ministrov a vedúcich delegácií, ktorí by mali doriešiť kľúčové politické otázky. „Cieľom rokovaní je schváliť efektívny a jednoznačne právne upravený režim, ktorý by pomáhal v boji proti zmene klímy a v udržaní rastu globálnej teploty do roku 2100 pod hranicou 2 stupňov Celzia,“ povedal minister Peter Žiga a dodal: „Pre konečnú pozíciu SR bude dôležité, či sa podarí dosiahnuť pokrok pri vytvorení podmienok na širšiu spoluprácu vyspelých a rozvojových krajín a na schválenie globálnej dohody v roku 2015.“ Oficiálny prejav za Slovensko odznel počas rokovaní na najvyššej úrovni vo štvrtok.

Ministri krajín EÚ sa zhodli, že pre konečný výsledok rokovaní v Dohe bude dôležitá kľúčová dohoda o režime financovania adaptácie a mitigácie po roku 2013 a doriešenie technických otázok o rozsahu a spôsobe použitia nadbytku jednotiek AAU z prvého obdobia Kjótskeho protokolu. Konečná pozícia SR pre hlasovanie na záverečnom plenárnom zasadnutí COP18/CMP8 vychádzala z prijatých záverov Rady ministrov životného prostredia EÚ v októbri 2012, ale aj z vývoja rokovaní v Dohe.

Dohoda o predĺžení Kjótskeho protokolu

Približne 200 delegátov samitu schválilo 8. decembra predĺženie Kjótskeho protokolu do roku 2020. Platnosť paktu z roku 1997, ktorý kontroluje emisie skleníkových plynov najvyspelejších krajín sveta, mala vypršať tento rok. Snahy vypracovať nový celosvetový klimatický dohovor neuspeli v Kodani pred troma rokmi, krajiny sveta sa však vlani dohodli, že sa o to znova pokúsia. Na prijatie nového dohovoru si dali termín do roku 2015. Osemročné predĺženie Kjótskeho protokolu do 2020 udržuje pri živote jediný právne záväzný plán na boj proti globálnemu otepľovaniu. Dohoda je však oslabená odstúpením Ruska, Japonska a Kanady.

Koncentrácia skleníkových plynov, ako je oxid uhličitý, sa v atmosfére od roku 2000 zvýšila o 20 percent, vyplýva to zo správy OSN, zverejnenej začiatkom decembra. Nedávna prognóza Svetovej banky ukázala, že pri súčasnom trende by sa teploty mohli počas tohto storočia zvýšiť oproti úrovniam spred priemyselného veku až o štyri stupne, čo by výrazne prekročilo cieľ dvoch stupňov na rozhovoroch OSN.

Zdroj: MŽP SR, TASR